

ІІІ МІЖНАРОДНИЙ ГЕОЛОГІЧНИЙ ФОРУМ “АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГЕОЛОГІЇ: НАУКА Й ВИРОБНИЦТВО (ГЕОФОРУМ-2016); с. Коблеве Миколаївської обл., 15–20 серпня 2016 р.

За підтримки Державної служби геології та надр України Український державний геологорозвідувальний інститут з 15 по 20 серпня 2016 року організував і провів у с. Коблеве Миколаївської області комплексний захід – ІІІ Міжнародний геологічний форум “Актуальні проблеми та перспективи розвитку геології: наука й виробництво (Геофорум-2016)”.

Метою “Геофоруму-2016” були:

- розгляд науково обґрунтованих рекомендацій, спрямованих на максимальне забезпечення України власною мінеральною сировиною на основі дотримання принципу сталого розвитку;
- обмін досвідом з геологічного вивчення та використання надр;
- обговорення актуальних проблем геологічної галузі й надрокористування;
- налагодження співпраці науковців і виробників з надрокористувачами всіх форм власності;

– консолідація зусиль наукових і виробничих організацій на пріоритетних напрямках діяльності та реформуванні геологічної галузі;

– пропаганда провідної ролі геологічної науки в розвитку мінерально-сировинної бази.

У роботі “Геофоруму-2016” взяла участь понад 80 учасників з більш ніж 30 підприємств і організацій, зокрема і провідні фахівці підприємств Держгеонадр (ДКЗ України, УкрДГРІ, ДГП “Геолекспертиза, ДП “Укргеофізика”, ДРГП “Донецькгеологія”, ПАТ “Національна акціонерна компанія “Надра України”, ДП “Укрнаукагеоцентр”); вітчизняних академічних інститутів (Інститут геологічних наук, Інститут проблем машинобудування); вищих навчальних закладів (КНУ імені Тараса Шевченка, Донецький національний університет, Одеський національний університет); видобувних і сервіс-

Фото 1. Учасники конференції “Геофорум-2016”

них компаній, представники зарубіжних компаній, інших підприємств, організацій та установ.

На Геофорумі-2016 було розглянуто широке коло питань, зокрема:

- геолого-економічна оцінка родовищ корисних копалин як регулятор оптимального користування надрами;

- пріоритетні напрями розвитку та відновлення мінерально-сировинної бази України (вуглеводні, рудні та нерудні корисні копалини, підземні води);

- стан і перспективи регіональних геологічних та еколого-геологічних досліджень території України;

- новітні геолого-геофізичні технології пошуків і розвідки родовищ корисних копалин;

- нетрадиційні джерела вуглеводнів і відновлюваної енергії;

- законодавча та нормативно-правова база надрокористування.

Вітаючи учасників “Геофоруму-2016” від Кабінету Міністрів України, П. М. Калашник – головний спеціаліст Управління з питань безпеки життєдіяльності та охорони навколишнього природного середовища Кабміну зазначив, що у цей складний для нашої країни час українолюбиво підтримувати започатковані раніше традиції, і побажав плідної роботи учасникам Геофоруму.

Програмні доповіді з найактуальніших проблем розвитку геологічної галузі виголосили Г. І. Рудько (ДКЗ України), Л. С. Галецький (ІГН НАНУ), В. А. Михайлов (КНУ імені Тараса Шевченка), М. В. Жикаляк (ДРГП “Донецькгеологія”), А. А. Толкунов (ДГП “Укргеофізика”), Д. О. Горішний (ДП “Українагеоцентр”).

Як і в попередні роки, учасники “Геофоруму-2016” наголошували на доцільності реформування геологічної галузі для забезпечення ефективного функціонування інституцій у сфері, пов’язаних з надрокористуванням та охороною довкілля; суттєвого поліпшення організаційної роботи центрального органу виконавчої влади, передусім завдяки істотному збіль-

шенню штату фахівців-геологів, запровадженню та проведенню державного моніторингу надрокористування.

Численні доповіді було присвячено питанням наукового супроводу геолого-розвідувальних робіт і надрокористування на різних етапах і стадіях, зокрема обґрунтуванню оптимальних напрямів робіт на стратегічно важливі корисні копалини (руди кольорових і благородних металів, вугілля, підземні води тощо), методиці їхнього проведення, інтерпретації результатів, побудові геологічних моделей, еколого-геологічним питанням.

У низці доповідей було розглянуто використання альтернативних і відновлюваних джерел енергії в Україні, зокрема гідротермальної енергії та інших нетрадиційних енергоносіїв, наведено приклади успішних наукових і технічних проектів тощо. Значна частина доповідей та їхнє обговорення стосувалося стану й напрямів удосконалення нормативно-правового й законодавчого забезпечення геологічної галузі.

Особливістю цього річного форуму стало те, що значну частину доповідей було присвячено геолого-економічним питанням, проблемам інвестиційної привабливості родовищ корисних копалин.

Щороку активну участь у цьому представницькому форумі беруть представники ДКЗ України. Непідробний інтерес у слухачів викликала доповідь голови ДКЗ України Г. І. Рудька, що стосувалася безкисневого періоду в історії Землі та життя в ньому, а також його доповідь щодо перспектив нафтогазоносності на великих глибинах.

Цього року на Геофорумі вперше виступили з доповідями представники академічної науки: завідувач відділу геології корисних копалин ІГН НАНУ Л. С. Галецький присвятив свої доповіді актуальним питанням, що стосуються стратегічних мінеральних ресурсів, а також перспективам освоєння унікального Пержанського родовища рідкісних металів.

Низку актуальних доповідей виголосили на “Геофорумі-2016” представники

трьох навчальних закладів, які готують фахівців з геології, надрокористування та проблем освоєння відновлюваних джерел енергії – Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова та Донецького національного університету.

УкрДГРІ на “Геофорумі-2016” представляла делегація провідних фахівців інституту, доповіді яких були присвячені найгострішим і найактуальнішим питанням наукового супроводу геологорозвідувальних робіт на всі види корисних копалин і надрокористування. М. Д. Красножон і Г. Г. Лютий у своїй доповіді розглянули основні принципи нової редакції Кодексу України про надра. О. В. Зур’ян присвятив свою доповідь питанням фінансових ризиків для державних геологічних підприємств і способам їхнього зменшення. С. І. Кочетков доповів про нові закони у сфері стандартизації та метрології і перспективи розвитку нормативно-пра-

вової бази геологічної галузі. А. П. Василенко висвітлила методичні основи прогнозування та оцінки рудоносійних об’єктів на різних стадіях геологорозвідувальних робіт. Доповідь С. В. Гошовського та П. Т. Сиротенка була присвячена методам виявлення просочування газу та оцінки його концентрації у водній товщі. І. В. Васильєва підготувала доповідь про оцінку фізико-механічних властивостей вугільних пластів за даними комплексу ГДС. Н. Г. Люта у своїй доповіді розглянула особливості змін якості підземних вод у процесі експлуатації водозаборів Львівщини. Г. Г. Лютий дослідив чинники гідрохімічної інверсії в глибоких водоносних горизонтах Дніпровсько-Донецької западини. І. В. Саніна розповіла про досвід виконання оцінки експлуатаційних запасів підземних вод у складних гідрогеологічних умовах Вигорлат-Гутинського пасма.

Представницьку делегацію на чолі з генеральним директором М. В. Жикаляком

Фото 2. Відкриття конференції (М. Д. Красножон, заступник директора УкрДГРІ)

делегувало на “Геофорум-2016” ДРГП “Донецькгеологія”. Незважаючи на надзвичайно складну й тривожну ситуацію в регіоні, донецькі геологи активно опікуються проблемами розвитку мінерально-сировинної бази, енергетичної безпеки України, питаннями якості підземних вод у зоні проведення антитерористичної операції.

Постійними учасниками Геофорумів уже стали представники Харківського інституту проблем машинобудування імені А. М. Підгорного НАН України. Відрадіним є те, що цього року заступник директора з наукової роботи О. В. Кравченко привіз із собою молодих учених цього поважного закладу, які представили доповіді з актуальних питань удосконалення технологій видобування вуглеводнів.

Зручне розміщення пансіонату “Лотос”, у якому проходив “Геофорум-2016”, дало змогу його учасникам насолодитися ласкавим серпневим морем, попри велику кількість доповідей і щільний графік ро-

боти. На третій день близько 50 учасників здійснили геологічну екскурсію “Легенди Південного Побужжя” з відвіданням Трикратського лісу та унікальних творінь природи – Арбузинського й Актівського каньйонів, територія яких визнана одним із семи природних чудес України.

Після обговорення доповідей учасники форуму ухвалили:

1. Звернути увагу Мінприроди України і Держгеонадр України на незадовільний стан фінансування ГРР державних геологічних підприємств. Наголосити на нагальності внесення змін до порядку фінансування соціально важливих напрямів ГРР.

2. Потрібно суттєво підвищити роль галузевої та академічної науки у формуванні галузевих програм і перспективних планів, а також забезпечити належне наукове супроводження ГРР усіх стадій і на всі корисні копалини.

3. Згідно з рекомендаціями місії Асоціації геологічних служб Європи (АГСЄ), сформульованими у звіті “Незалежна

Фото 3. Екскурсія “Легенди Південного Побужжя”

оцінка Державної служби геології та надр України”, рекомендувати Держгеонадрам України затвердити перелік пріоритетних напрямів геологорозвідувальних робіт, які мають стратегічне й соціальне значення, з урахуванням досвіду геологічних служб країн Європи (бази даних, картування, геологічні ризики, гідрогеологія тощо) і забезпечити їхнє першочергове й безперебійне фінансування з державного бюджету.

4. Рекомендувати Мінприроди України утворити при Держгеонадрах України експертну групу з провідних українських учених і виробничників для розробки концепції реформування геологічної галузі, а також удосконалення законодавчого та нормативно-правового забезпечення надкористування.

5. Рекомендувати суттєво доопрацювати останню редакцію Кодексу України про надра на основі забезпечення принципу сталого розвитку та інтересів народу України.

6. Розробити заходи з розширення джерел фінансування ГРР через запровадження цільових ставок відрахувань для відновлення мінерально-сировинної бази, залучення коштів інвесторів і місцевих бюджетів. Вжити заходів для відновлення в Державному бюджеті України захищеної статті на фінансування геологорозвідувальних робіт.

7. Створити сприятливі умови для залучення інвестицій з метою геологічного вивчення України завдяки забезпеченню спрощеного доступу до геологічної інформації; спрощенню процедури отримання спеціального дозволу на користування надрами; запровадженню суттєвих пільг для інвесторів, що виконують геологічне вивчення власним коштом.

8. Вважати за доцільне в найкоротший термін здійснити переоцінку запасів корисних копалин і внести відповідні зміни до Державних балансів корисних копалин.

9. Ужити термінових заходів для відновлення моніторингу підземних вод як складової частини загальнодержавного моніторингу довкілля, передовсім у зоні проведення АТО. Відновити на базі УкрДГРІ Науково-методичний центр з моніторингу довкілля в межах компетенції Держгеонадр. Розробити програму вдосконалення системи моніторингу підземних вод в Україні з урахуванням вимог Водної рамкової директиви та інших документів Євросоюзу.

10. Вважати за потрібне поглибити дослідження перспектив України з видобутку нетрадиційної вуглеводневої сировини завдяки організації пілотного науково-дослідного проекту буріння пошуково-розвідувальних свердловин на вуглеводні нетрадиційного типу із залученням коштів інвесторів.

11. У напрямі робіт з інформатизації суспільства запровадити в межах Держгеонадр та її підприємств сучасні технології обміну геологічною інформацією, сформувати єдиний інформаційний простір через створення інформаційного порталу з відомостями щодо геологічного вивчення надр і надкористування.

12. Доручити УкрДГРІ підготувати інформацію про результати “Геофоруму-2016” і розмістити її на офіційному сайті Держгеонадр, а також опублікувати найкращі доповіді у фахових виданнях “Мінеральні ресурси України” та “Збірник наукових праць УкрДГРІ”.

Учасники “Геофоруму-2016” одноставно визнали доцільність проведення таких заходів для обміну досвідом у сфері геології й надкористування, обговорення актуальних проблем галузі, налагодження співпраці геологів і надкористувачів та об’єднання зусиль, спрямованих на реформування геологічної галузі; дійшли висновку щодо потреби провести “Геофорум” наступного року.